

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te SCHAARBEEK

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	3871
Instelling	Vrije Basisschool
Directeur	Bart TUYTELEERS
Adres	Richard Vandeveldestraat 4 - 1030 SCHAARBEEK
Telefoon	02-215.02.03
Fax	02-242.74.31
E-mail	directie@champagnatschool.be
Website	www.champagnatschool.be
Bestuur van de instelling	Erasmuscollege
Adres	Richard Vandeveldestraat 4 - 1030 SCHAARBEEK
Scholengemeenschap	Klaveren 7
Adres	Richard Vandeveldestraat 4 - 1030 SCHAARBEEK
CLB	Vrij CLB Pieter Breughel
Adres	Opzichterstraat 84 - 1080 SINT-JANS-MOLENBEEK
Dagen van het doorlichtingsbezoek	07/10/2013, 08/10/2013, 10/10/2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	10/10/2013
Datum bespreking verslag met de instelling	25/10/2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Kurt Maenhout
Teamleden	Dirk Piqueur
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	8
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	8
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	9
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	9
3.1.1.3 Vaststellingen voor het kleuteronderwijs: Nederlands en wereldoriëntatie	9
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	13
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	15
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid'?	18
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	18
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	19
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	20
4.1 Evaluatiepraktijk	20
4.2 Leerbegeleiding	21
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	23
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	25
6.1 Wat doet de school goed?.....	25
6.2 Wat kan de school verbeteren?	25
6.3 Wat moet de school verbeteren?	26
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	27
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	27

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De Vrije Basisschool "Champagnat" ligt in het centrum van de dichtbevolkte wijk Helmet in de gemeente Schaarbeek van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Naast de school bevindt zich een andere vrije basisschool. De meerderheid van de leerlingen komt uit de onmiddellijke omgeving van de school. Voor alle kinderen is het Nederlands de tweede of de derde taal, die zij enkel gebruiken of horen in de schoolcontext. In een veel gevallen wordt de school geconfronteerd met armoede en analfabetisme. Het schoolteam doet dan ook ernstige inspanningen om een laagdrempelige communicatie te verzorgen naar de ouders.

Op basis van het vooronderzoek controleerde de onderwijsinspectie de inspanningsverplichting van de kleuterafdeling om de ontwikkelingsdoelen na te streven en de resultaatsverplichting van de lagere afdeling om de eindtermen te bereiken voor de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie. Daarnaast onderzocht ze de kwaliteit van de evaluatiepraktijk, de leerbegeleiding en het algemeen beleid van de school.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelen wijst uit dat in beide afdelingen de resultaten van Nederlands voldoen aan de verwachtingen van de overheid. Voor de resultaten van wereldoriëntatie is dit ook zo in de kleuterafdeling, maar niet in de lagere afdeling.

In de kleuterafdeling streven de leerkrachten de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands en wereldoriëntatie ruim voldoende na. Ze baseren zich daarvoor op verschillende referentiekaders, wat onduidelijkheid met zich meebrengt en planlast veroorzaakt. Toch ontwikkelen de teamleden een breed en gevarieerd thematisch activiteitenaanbod dat alle domeinen van beide leergebieden omvat. Sinds kort gebruiken ze de leerplannen om een aantal ontwikkelingsaspecten te concretiseren bij het plannen van de thema's. Dit zorgt er voor dat het aanbod meer doelgericht wordt, dat er meer zekerheid is over het bewerkstelligen van een verticale samenhang over de opeenvolgende leeftijdsgroepen en dat het aanbod evenwichtiger is. De leerkrachten bieden thema's aan die de interesse van de kinderen opwekken en aansluiten bij hun leef- en belevingswereld. Dankzij hun ervaring en het overleg tussen de parallelklassen slagen ze er in om een passend aanbod te voorzien voor de verschillende leeftijden binnen dezelfde groep. Er zijn veel kansen om waar te nemen, te onderzoeken, uit te proberen, te ontdekken en om zelf initiatief te nemen. De speelleerplekken worden verrijkt met materialen die het actief en levensecht leren ondersteunen. Vaak trekken de leerkrachten met de kinderen naar buiten om in de schoolomgeving of buitenschools allerlei ervaringen op te doen die aansluiten met wat er in de klas gebeurt. De teamleden hanteren een brede waaier aan actieve werkvormen waarbij de kleuters in kleinere groepjes veel spreek- en luisterkansen krijgen. Er is veel aandacht voor de taalontwikkeling. Niet alleen de activiteiten, maar ook de begeleidingsstijl van de leerkrachten draagt daartoe bij. Toch kan de functionaliteit van het taalaanbod nog aan kwaliteit winnen. De kleuterafdeling heeft het moeilijk om de vorderingen van de kleuters optimaal in kaart te brengen. Het team startte met een eenvormig systeem, maar dit wordt momenteel te verschillend gebruikt. Bovendien sluiten de evaluatiecriteria weinig aan met de vooropgestelde doelstellingen, wat de bruikbaarheid van de resultaten om de activiteiten bij te sturen of om individuele begeleiding te voorzien niet gemakkelijk maakt. Samen met de leerlingondersteunende leerkrachten zijn de klasleerkrachten de eerste verantwoordelijken om de kleuters met extra noden te ondersteunen. Ze gaan daarbij sterk remediërend te werk. Preventief en meer handelingsgericht werken als onderdeel van een langetermijnstrategie kent nog groeikansen. Het kleuterteam is enthousiast, gedreven en draagt de kinderen een warm hart toe. Haar pedagogisch-didactisch handelen kan gestroomlijnd worden door een versterking van het onderwijskundig beleid en een optimalere aanwending van de aanwezige interne expertise.

Outputgegevens tonen in de lagere afdeling aan dat de school met de meeste leerlingen de eindtermen voor het leergebied Nederlands bereikt. Vanaf het eerste tot en met het vierde leerjaar volgt het team nauwgezet een onderwijsleerpakket. De leerkrachten werken hierdoor doelgericht aan alle domeinen van het leergebied. Bovendien is de verticale samenhang tussen deze groepen min of meer verzekerd. In de

derde graad worden de leerdoelen meer afgestemd op de inbreng van de leerlingen. In deze klassen zijn de leerkrachten goed op de hoogte van de te bereiken leerplandoelen en kunnen ze de gepaste inhoud selecteren. Het activiteitenaanbod is dermate breed en gevarieerd dat ook hier sprake is van een vrij volledig, evenwichtig en gradueel opgebouwd aanbod. Toch dient de school zich te bezinnen over de verticale samenhang op schoolniveau en over een aantal vooraf vast te leggen inhoud. Bovendien is het opvallend dat planningsinstrumenten zeer divers worden opgesteld, wat een overzicht – maar ook opvolging, sturing en vastzetten van wat goed is – op schoolniveau zeer moeilijk maakt. In overeenstemming met de noden van de leerlingenpopulatie maken de communicatieve taalvaardigheden in alle klassen duidelijk en intentioneel deel uit van het onderwijsleeraanbod. De nieuwe pedagogisch-didactische aanpak die werd ingevoerd voor het leergebied wereldoriëntatie betekent ook een versterking voor de horizontale samenhang met het leergebied Nederlands. Leerlingen krijgen via functionele taken heel wat kansen om hun spreek- en luistervaardigheden te oefenen. De evaluatiepraktijk voor dit leergebied wordt in de verschillende leerjaren divers aangepakt. Waar de schooleigen kijkwijzer voor het domein spreken leerkrachten toelaat kwaliteitsvolle feedback naar kinderen te geven, is onduidelijk of foutenanalyses aanleiding geven tot het planmatig en doelgericht afstemmen van het aanbod op de noden van leerlingen. Waar leerlingondersteunende leerkrachten de klasleerkrachten bijstaan in de eerstelijnszorg, zijn een aantal gehanteerde differentiatie- en groeperingsmethodieken minder effectief. Hoewel waardevolle particuliere initiatieven worden ondernomen, staat het gebrek aan afspraken en opvolging op schoolniveau een goede uitvoering van de leerbegeleiding voor Nederlands in de weg.

Voor wereldoriëntatie beschikt de lagere afdeling momenteel niet over betrouwbare outputgegevens die aantonen dat de leerlingen de eindtermen van dit leergebied bereiken. Doordat weinig inhoud zijn vastgelegd in een coherent onderwijsaanbod is er geen zekerheid dat alle te bereiken doelen kunnen geëvalueerd worden. Met de recent ingevoerde vernieuwende en veelbelovende aanpak probeert het schoolteam in te spelen op de schoolspecifieke context door functioneel en taakgericht onderwijs voorop te stellen. De inbreng van de leerlingen is bepalend voor de inhoud van het onderwijs. Het team meent dat deze aanpak motiverend werkt. De actuele klaspraktijk is in zowat alle klassen sterk werkelijkheidsgericht en gaat bovendien uit van realistische contexten. De culturele uitstappen en de extra-murosactiviteiten dragen hiertoe bij. De vernieuwde manier van werken houdt in dat er grote aandacht is voor het ontwikkelen van zelfsturing. Bovendien passen de meeste leerkrachten een variatie aan interactieve werkvormen toe, wat toelaat om horizontale verbanden te leggen met het leergebied Nederlands. Hoewel deze aanpak een onmiskenbaar positief effect heeft op de betrokkenheid, het welbevinden, het leerlingeninitiatief, en het vermogen om samen te leren, staat de uitvoering evenwel nog niet op punt. De klaspraktijk toont – op enkele uitzonderingen na – dat het moeilijk is om de aangereikte inhoud op te tillen tot een thematisch geheel met een directe koppeling tussen doelen en inhoud. Hierdoor komt eveneens de verticale samenhang van het onderwijsaanbod in het gedrang. De school mist eenduidige leerlijnen en afgebakende leerinhouden die gekoppeld zijn aan passende doelen. Doordat de leerkrachten te weinig uitgaan van leerplandoelen kunnen ze ook niet evalueren of de leerlingen deze doelen, en impliciet ook de eindtermen, bereiken. Het is duidelijk dat de school zich met deze vernieuwende aanpak in de eerste fases van een ontwikkelingsproces bevindt. Een aantal praktijken en structuren die een meerwaarde hebben zijn dankzij de betrokkenheid van het volledige schoolteam reeds opgezet. De inspectie wil – door te wijzen op een aantal essentiële elementen – de school helpen om de nieuwe aanpak verder kwaliteitsvol uit te bouwen zodat de maatschappelijke opdracht kan realiseerd worden. Het leerkrachtenteam – onder impuls van en met de begeleiding van een bekwame en gedreven beleidsondersteuner – bezit voldoende professionaliteit om het tekort voor dit leergebied aan te pakken door de huidige manier van werken bij te sturen.

Het kwaliteitsonderzoek wijst uit dat de school haar evaluatiepraktijk doelgericht aanpakt. Ze is gebaseerd op een impliciet aanwezige, maar wel door iedereen gedragen visie. Op enkele uitzonderingen na, wordt de evaluatie doelgericht aangepakt. Hoewel een aantal gelijkgerichte aanpakken zijn ontwikkeld, is er toch minder aandacht voor de ondersteuning van leerkrachten. Dit uit zich in het ontbreken van eenduidige afspraken over de uitvoering en de diepgang van de evaluatiepraktijk voor een aantal ontwikkelingsaspecten en leergebieden. Dit heeft effecten op zowel de kwaliteit van de zorgwerking als op

de gedifferentieerde aanpak in de klas. De doeltreffendheid van de evaluatiepraktijk varieert. Voor een aantal leergebieden heeft de school een zeer beperkt zicht op vorderingen van leerlingen en kan ze weinig betrouwbare uitspraken doen over het al dan niet nastreven of bereiken van ontwikkelingsdoelen en eindtermen. Bovendien is er geen cultuur aanwezig waarbij de school zowel interne als externe outputgegevens systematisch verzamelt, analyseert en interpreteert in functie van de eigen kwaliteitsverbetering. De school is zich bewust van deze knelpunten. Ze kan ze duiden en vertoont bereidheid om bij te sturen. Bovendien heeft de school reeds werk gemaakt van een aantal zaken. Zo is onder impuls van de interne ondersteuning is reeds een aanzet gegeven die kan dienen als hefboom om de evaluatiepraktijk aan te pakken.

Het kwaliteitsonderzoek wijst eveneens uit dat de school haar leerbegeleiding doelgericht aanpakt. Een schooleigen visie houdt sterk rekening met de eigen context en sluit bovendien aan bij de verwachtingen van de overheid. De school streeft er naar om haar aanbod af te stemmen op de individuele mogelijkheden van de kinderen zodat ze gemotiveerd zijn en bereid zijn om initiatief te nemen. De doelgerichtheid is vooral merkbaar in de sterke afstemming van de begeleiding op de onderwijsleermethodes. Voor de meer specifieke ondersteuning is deze eerder merkbaar in de aanzet tot handelingsgericht werken. Om de leerbegeleiding te ondersteunen ontwikkelde de school een aantal structuren, waaronder het inzetten van leerlingondersteunende leerkrachten. De vormgeving van deze ondersteuning en de handelingsbekwaamheid om te differentiëren en te remediëren is echter leerkrachtafhankelijk. De school dient zich dan ook te bezinnen of de ondersteuning enerzijds voldoende aansluit bij de vooropgestelde visie en of ze anderzijds voldoende effect oplevert. Vooralsnog hanteert de school geen systeem om de doeltreffendheid van haar leerbegeleiding na te gaan. Leerbegeleiding is te weinig het voorwerp van bijsturing op klas- en op schoolniveau. De school kan de vele impulsen en waardevolle ideeën inzake leerbegeleiding vertalen in concrete, eenduidige werkwijzen om de leerbegeleiding te optimaliseren. Er is een duidelijke ontwikkelingsdynamiek aanwezig. Deze kan pas omgezet worden in een merkbaar rendement wanneer voldoende aandacht gaat naar afspraken, opvolging en terugkoppeling.

Het onderzoek van het algemeen beleid toont aan dat het schoolbeleid ernaar streeft om een participatief beleid te voeren dat gericht is op innovatie. In de lagere afdeling wordt het onderwijskundig leiderschap mee gedragen door de interne ondersteuning. In de kleuterafdeling wordt de interne expertise niet op deze manier aangewend. Het schoolbeleid coördineert, delegeert en weet de talenten van de teamleden aan te spreken. Er is echter weinig aandacht voor het maken van eenduidige afspraken en het ontwikkelen van een doelgerichte opvolgstrategie. Het schoolwerkplan is vooralsnog geen werkinstrument dat een concrete vertaling van de schoolvisie weerspiegelt en als hulpmiddel functioneert bij een gelijkgerichte uitvoering. Het schoolteam kenmerkt zich door een bijzonder positieve ingesteldheid, wat zich ook weerspiegelt in de participatieve besluitvormingsprocessen. Er is een groot draagvlak voor verandering en vernieuwing, maar vooralsnog gaat er te weinig aandacht naar het opvolgen op de klasvloer, het borgen van wat goed is en het bijsturen van wat verbeterd kan worden. In het kader van het optimaliseren van de eigen kwaliteit zou de school er alle baat bij hebben de resultaten van haar onderwijs systematisch voor ogen te houden en diepgaand te analyseren.

De onderwijsinspectie formuleert een gunstig advies voor het leergebied Nederlands in beide afdelingen en voor het leergebied wereldoriëntatie in de kleuterafdeling. De school kan zelf de onderwijskwaliteit, mede op basis van de aanbevelingen in dit verslag verder bijsturen, verbeteren en borgen. Voor het leergebied wereldoriëntatie formuleert de onderwijsinspectie een gunstig advies beperkt in de tijd voor de lagere afdeling. Het team van deze afdeling moet de huidige vernieuwde methodiek onderbouwen met leerplangerichte, afgebakende en verticaal op elkaar afgestemde inhouden. Bovendien moet het evenwicht tussen een vooraf gepland doelgericht aanbod en de inbreng van de leerlingen hersteld worden zodat alle eindtermen van het leergebied wereldoriëntatie met zoveel mogelijk leerlingen bereikt worden.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate na. De verschillende domeinen van dit leergebied komen evenwichtig en gevarieerd aan bod. De leerkrachten creëren uitdagende leeromgevingen via een doelgericht aanbod, zinvolle activiteiten en ondersteunende ontwikkelingsmaterialen. De leerkrachten hebben een uitgesproken aandacht voor de mondelinge taalvaardigheid.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen van wereldoriëntatie in voldoende mate na. Het aanbod is geïntegreerd in thema's die aansluiten bij de leef- en de beleavingswereld van de kleuters. Leerkrachten werken doelgericht, er is evenwicht tussen de verschillende domeinen en een volledig en gradueel opgebouwd aanbod is gegarandeerd. De aspecten exploreren, waarnemen en beleven zijn belangrijke invalshoeken om voor kleuters op een spontane manier leer- en ontwikkelingskansen te creëren. Er is bijzondere aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters.

3.1.1.3 Vaststellingen voor het kleuteronderwijs: Nederlands en wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Voor de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie gebruiken de leerkrachten zowel decretale ontwikkelingsdoelen, leerplandoelen, ontwikkelingsaspecten als schooleigen geformuleerde competenties bij de planning en de realisatie van het onderwijsaanbod. Deze veelheid aan referentiekaders geeft weinig overzicht en veroorzaakt planlast. Hoewel de verschillende manier van werken binnen en over de parallelgroepen heen de gelijkgerichtheid en de verticale samenhang op schoolniveau moeilijk maken, is de planning en het aanbod bij elke leerkracht wel doelgericht en goed doordacht.

De ingeroosterde overlegtijd laat toe om binnen de parallelgroepen inhoudelijk goed te overleggen om de voorgeschreven ontwikkelingslijnen, vooral uit het koepeleigen referentiekader in verticale samenhang na te streven. Leerplandoelen - opgezocht via een elektronisch hulpmiddel - krijgen daarbij soms een meer functionele waarde. Ze concretiseren ontwikkelingsaspecten en worden gekoppeld aan delen van het aanbod. Deze aanpak bevordert de realisatie van een volledig, evenwichtig en doelgericht aanbod.

De leerkrachten werken hun activiteiten uit in een breed en thematisch aanbod dat nauw aansluit bij de actualiteit, de interesses en de taalontwikkeling van de leerlingen. Deze manier van werken verzekert de horizontale samenhang op klasniveau tussen de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie en de andere leergebieden. Voor de keuze van leerinhouden baseren de leerkrachten zich op hun ervaring, maar ook op leerpakketten waarin taalverwerving centraal staat. Daarnaast stelden ze een aantal werkfiches op, waarin gerichte aandacht is voor de materialen, de ontwikkelingsaspecten en de hoekenverrijking.

In de uitwerking van de thema's is er voldoende evenwicht tussen de verschillende domeinen van het leergebied wereldoriëntatie. Daarbij zorgen de leerkrachten voor voldoende variatie en gradatie binnen de eigen groep. Kalenders en doelgerichte activiteiten zetten de kleuters aan om gebeurtenissen chronologisch te ordenen en greep te krijgen op tijdsaspecten. Uit de klasobservaties blijkt dat kleuters kansen krijgen tot waarnemen, exploreren en experimenteren in allerlei realistische situaties. Ze kunnen daarbij al handelend begrippen ervaren, zowel tijdens het begeleid aanbod als in de speelleerhoeken. Het levensecht en werkelijkheidsgericht karakter van het aanbod blijkt verder uit de culturele of andere leeruitstappen in de nabijheid van de school en de aandacht voor verschillende educaties. Er is oog voor een doordachte aankleding van de klas waarbij de speelleerhoeken doelgericht worden verrijkt. In een aantal groepen zijn er mogelijkheden die de kleuters toelaten om zelf initiatief te nemen en actief zelfontdekkend te leren. In sommige klassen liggen er nog kansen om de winkelhoek, de dramahoek en de huishoudhoek doelgerichter uit te bouwen.

Leerkrachten hebben veel aandacht voor de taalverwerving en de ontwikkeling van de taalvaardigheid. Via de activiteiten, de visualisatie van begrippen, de praat- en vertelplaten, de poppenkast en de rijke variatie aan (prenten)boeken stimuleren ze de kleuters om talige boodschappen in een communicatieve context te begrijpen en te produceren. Hoewel sommige teamleden kernwoorden per thema aanduiden, is de aandacht om intentioneel te werken aan het verwerven van functionele woordenschat, school- en instructietaal en zelfredzaamheidstaal eerder impliciet aanwezig. Doordat de leerkrachten vaak actieve werkvormen plannen, krijgen de kleuters heel wat kansen tot spreken en luisteren. Het is opvallend dat het taalaanbod betrokkenheid tot stand brengt, begrijpelijk is en zich op een gepast ontwikkelingsniveau situeert. Tijdens de interactie met kinderen wordt bewaakt dat iedereen spreekkansen krijgt en dat de kleuters ondersteund worden om de onderwerpen die ze aanhalen uit te bouwen. Bovendien is de feedback van de leerkracht veelal op gericht op verhelderen, hertalen en positief bevestigen. De volledigheid van het aanbod voor het leergebied Nederlands uit zich verder in het aanbieden van een apart, gedifferentieerd traject voor de oudste kleutergroepen inzake het ontwikkelen van het handschrift en in de initiatieven inzake ontluikende geletterdheid. In dat kader is het vermeldenswaardig dat leerkrachten vaak een beroep doen op de bibliotheek om kinderen eigentijds en kwaliteitsvol leesmateriaal aan te kunnen bieden.

Onderwijsorganisatie

*Onderwijstijd
Klasmanagement*

Hoewel de school recent heeft gekozen om het jaarklassensysteem te verlaten en de kleuters in te delen in menggroepen jongste en oudste kleuters, wordt toch in iedere klas een gedifferentieerd en aan het thema gelinkt aanbod gepland voor de verschillende leeftijden. De leerkrachten benutten de beschikbare onderwijstijd voldoende efficiënt. Ze leggen een vlot klasmanagement aan de dag. Vaak wordt er klasoverschrijdend gewerkt, zowel tussen parallelgroepen als met alle kleuterklassen. Het is opvallend dat het klassikaal werken tot een minimum wordt beperkt. Leerkrachten zetten in op het actief stimuleren van kinderen in kleinere groepen.

Materieel beheer**Uitrusting**

*Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen*

De school beschikt over voldoende materiaal om de ontwikkelingsdoelen na te streven en de leerplannen Nederlands en wereldoriëntatie te realiseren. Met het aanwezige materiaal kan het team rijke en uitdagende leeromgevingen creëren waarbij er kansen zijn om zowel intentioneel als incidenteel te leren. Sommige leerkrachten ontwikkelen zelf materialen en spellen die aansluiten bij het actuele thema en die kleuters uitnodigen om allerlei ervaringen op te doen. In alle groepen worden de speelleerplekken verrijkt met bijkomend materiaal dat afgestemd is op het actuele thema. In alle klassen wordt het boekenaanbod uitgebreid met ontleend materiaal uit de bibliotheek.

Evaluatie**Evaluatiepraktijk**

*Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing*

De evaluatie van de ontwikkeling van kleuters is gebaseerd op schooleigen fiches waarin op drie niveaus relevante competenties staan vermeld. Deze zijn gekoppeld aan algemene ontwikkelingsaspecten uit het koepeligen instrument. De leerkrachten hanteren dit systeem om de ontwikkelingsevolutie van kleuters in kaart te brengen op een vrij verschillende manier. Er is weinig samenhang tussen enerzijds de fiches en het digitaal volgsysteem en anderzijds de referentiekaders inzake de planning van het aanbod. Het tussentijds registreren van vorderingen van kinderen en het observeren in het algemeen gebeurt soms aan de hand van eenvormige lijsten voor de ganse kleuterafdeling, maar soms ook aan de hand van leerkrachtafhankelijke instrumenten en inzichten. Bovendien ontbreken voor beide methodes sluitende beoordelingscriteria wat ervoor zorgt dat leerkrachten de ontwikkeling van kinderen in een aantal gevallen verschillend waarderen. Eenduidigheid, systematiek, afspraken en opvolging op schoolniveau ontbreken grotendeels. Dit maakt dat de kleuterafdeling weliswaar over een aantal relevante evaluatiegegevens beschikt met betrekking tot verschillende domeinen van de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie. Toch ontbreken concreetheid en doelgerichtheid op de decretaal opgelegde referentiekaders.

In enkele groepen nemen leerkrachten leeftijdsspecifieke genormeerde toetsen af om de evolutie van de kleuters systematisch te onderzoeken. Deze informatie, samen met de observatiegegevens en de gegevens uit het kleutervolgsysteem worden gebruikt bij het zorgoverleg met de leerlingondersteunende leerkracht en als voorbereiding op het MDO. Zowel kindspecifieke zorgacties als gevolg van dit overleg als bijsturingen in het aanbod zijn eerder moeilijk traceerbaar.

Evaluatie**Rapporteringspraktijk**

*Interne en externe
communicatie*

De leerkrachten doen inspanningen om de ouders te bereiken en te informeren over zowel de ontwikkeling van hun kleuter als over de klas- en schoolwerking. Ze besteden daarbij aandacht aan het geven van directe, eerlijke en toegankelijke informatie. Het heen-en-weerkafje is daarvoor een belangrijk instrument, evenals het mondelinge contact aan de schoolpoort of op de speelplaats.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Observaties en de informatie die geregistreerd wordt in het kleutervolgsysteem bieden de leerkrachten houvast om zich een beeld te vormen van de talenten en noden van elke kleuter. Daarnaast vormen het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters de basis van de leerbegeleiding in de klas en zijn leerkrachten voortdurend alert voor signalen van kleuters die op problemen (kunnen) wijzen. Hoewel deze veelheid aan informatie dient als basis voor verschillende overlegmomenten is het eerder onduidelijk welke concrete acties ze als gevolg hebben. Bovendien geven leerkrachten aan dat er geen vastgelegde historiek is van wat werkt en niet werkt. Wel is duidelijk dat de klasleerkracht de eerste verantwoordelijke is voor de realisatie van de zorg in de eigen klas. Teamleden kunnen hiervoor eveneens beroep doen op een leerlingondersteunende leerkracht. De leerbegeleiding gebeurt vooral in de klas zelf, is vrij direct en heeft een eerder remediërend karakter. Het gevaar bestaat dat deze klasondersteuning niet steeds leidt tot kindspecifieke ondersteuningsacties en te vrijblijvend wordt om efficiënt te zijn. Een doeltreffende strategie om kleuters doelgericht, planmatig en preventief te ondersteunen op korte of langere termijn bevindt zich eerder in een beginfase van ontwikkeling. De praktijk om vanuit een helder geformuleerde zorgvraag op een systematische en doelgerichte wijze zorginterventies te ontwikkelen kent nog duidelijk groeikansen.

Sociale en emotionele
begeleiding
Sociale vaardigheden
School- en klasklimaat

De school slaagt erin een stimulerend pedagogisch klimaat te creëren waarin de kleuters zich veilig kunnen voelen. Het is opvallend dat de leerkrachten sterk begaan zijn met het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters. De motiverende opdrachten, de kindgerichte en de ontwikkelingsstimulerende begeleidingsstijl dragen ertoe bij dat de kleuters de doelen van beide leergebieden bereiken. Kleuters krijgen veel kansen om vanuit hun eigen ervaringen te communiceren, te leren en te ontwikkelen.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

In het verleden heeft de school gebruik gemaakt van de expertise inzake taalverwervingsprocessen aangeboden door externe ondersteuningsdiensten die de specifieke problematiek van de Brusselse scholen begeleiden. Hoewel er nog sporen zijn van deze professionalisering, is het opvallend dat er minder te merken is van een grondige verankering in de totaliteit van de schoolwerking. Bovendien is het opmerkelijk dat een aantal elementen van planning en evaluatie leerkrachtafhankelijk worden benaderd. Hoewel de leerkrachten enthousiast zijn en een grote bereidheid vertonen tot uitproberen en vernieuwen, mist de kleuterafdeling momenteel een ondersteuning in het onderwijskundig beleid, onder de vorm van het optimaal aanwenden van interne expertise. Verschillende teamleden zijn vragende partij voor eenduidigheid, sturing en opvolging.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt met haar leerlingen de eindtermen van Nederlands in voldoende mate. Terwijl in de eerste en tweede graad het consequent gebruik van een onderwijsleerpakket een volledig, evenwichtig en gradueel opgebouwd aanbod garandeert, wordt dit in de derde graad verzekerd door een breed activiteitenaanbod dat steunt op een sterk leerlinggerichte aanpak. Functionele spreek-, luister- en schrijfvaardigheden krijgen bijzondere aandacht. De outputgegevens over de leerresultaten geven aan dat de meeste leerlingen de vooropgestelde doelen bereiken.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De leerkrachten van de eerste en tweede graad gebruiken hoofdzakelijk een onderwijsleerpakket om het onderwijsaanbod van Nederlands te plannen en vorm te geven. Voor het eerste leerjaar richt het pakket zich voornamelijk op de ontwikkeling van lees- en schrijfvaardigheden. Het tweede tot en met het vierde leerjaar hanteren een methode die aandacht heeft voor zowel taaltechnische als communicatieve aspecten.

De leerkrachten van de derde graad hebben de taalmethode voor een groot deel losgelaten. Planning en inhoud van het onderwijsaanbod is meer leerlinggericht. Een recent ingevoerde pedagogisch-didactische aanpak maakt dit mogelijk. Het is opvallend dat deze aanpak de domeinen spreken, luisteren en (creatief) schrijven niet alleen in de derde graad maar ook in alle andere leerjaren, prominent vooropstelt. Enkele leerkrachten hebben voor deze domeinen de visie van het leerplan bestudeerd en doelenlijsten opgesteld. Deze worden soms geraadpleegd bij twijfel over bepaalde leerinhouden. Toch worden ze vooral gehanteerd als bewakings- en verantwoordingsinstrument.

Leerkrachten die het onderwijsleerpakket gebruiken, passen dit vrij consequent toe. Dit waarborgt een evenwichtig en volledig onderwijsaanbod dat gradueel en continu is opgebouwd. Leerkrachten van de eerste en tweede graad geven aan dat dit de doelgerichtheid van het aanbod verzekert en dat deze aanpak hun een houvast biedt voor het selecteren van geschikte inhouden.

Waar het onderwijsleerpakket de klaspraktijk minder aanstuurt, toont het breed aanbod van activiteiten dat vrijwel alle domeinen van het leergebied hun plaats krijgen. Op basis van planningsdocumenten is het echter zeer moeilijk om het evenwicht, de volledigheid en de graduele opbouw van het aanbod op te volgen. De praktijkervaring van de leerkracht, het inzicht in leerplandoelen en de kennis van het eerder gebruikte onderwijsleerpakket bepalen sterk de doelgerichtheid van het aanbod.

De verticale samenhang is voor dit leergebied minder verzekerd omdat op schoolniveau weinig inhoudelijke afspraken en opvolging bestaan. De horizontale samenhang daarentegen is sterker uitgebouwd. Leerkrachten doen een ernstige inspanning om verbanden te leggen met de leergebieden wereldoriëntatie en muzische vorming. Bibliotheekbezoek is in alle leerjaren een systematisch gegeven. Tutor- en niveaulezen dragen bij tot de leesontwikkeling van de leerlingen. Leerkrachten hanteren over het algemeen actieve werk- en groeperingsvormen waarbij leerlingen veel kansen krijgen om de leerinhouden op gevarieerde manieren te verwerven. Sommige leerkrachten zetten via de gehanteerde methodiek van praat- en vertelrondes, leerkringen en klasraden hun leerlingen aan tot reflecteren over het proces en het resultaat van de uitgevoerde taken.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Klasmanagement
Onderwijstijd

De meeste leerkrachten plannen voldoende onderwijstijd om het aanbod uit het onderwijsleerpakket te realiseren. Waar het pakket meer verlaten wordt, is er weinig zicht op de aan dit leergebied gespendeerde onderwijstijd. In de meeste klassen ondersteunt een efficiënt klasmanagement het leer- en ontwikkelingsproces. Het is echter de vraag of de wijze waarop gewerkt wordt in en met gesplitste klasgroepen, dit de leerkrachten toelaat om de toegemeten onderwijstijd ook effectief te benutten ten goede van het leerproces van alle kinderen.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

Iedere klasgroep beschikt over een eigen bibliotheek. De kwaliteit van het boekenaanbod is sterk verschillend. De aanwending van deze om de leesvaardigheid- en plezier te ontwikkelen is eveneens wisselend. In een aantal klassen maken leerkrachten zelf materialen aan om het leerproces te ondersteunen.

In een aantal klassen gebruiken leerkrachten ICT om het leerproces en de taalontwikkeling te ondersteunen. Sommige klassen beschikken over een digitaal bord. Tijdens de geobserveerde lessen werden deze functioneel ingezet.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De leerkrachten gebruiken eigen, methodegebonden en genormeerde toetsen om de vorderingen die de leerlingen maken in kaart te brengen. De evaluatiepraktijk richt zich zowel op technisch-cognitieve taalaspecten als op de communicatieve vaardigheden. Dit is vooral zichtbaar tijdens de praat- en vertelronde, de leerkring en de klasraad. Aan de hand van een schooleigen kijkwijzer worden een aantal aspecten van de domeinen spreken en luisteren geëvalueerd. Het is echter onduidelijk in welke mate de resultaten aanleiding geven tot leerlinggerichte feedback enerzijds en bijsturing van het pedagogisch-didactisch handelen van de leerkrachten anderzijds. Bovendien zijn achterliggende beoordelingscriteria niet eenduidig vastgelegd.

In de meeste klassen maken de leerkrachten foutenanalyses, ofwel op basis van wat de methode aanreikt, ofwel op basis van eigen inzichten. De diepgang van de analyses verschillen. Het is onduidelijk en moeilijk te traceren in welke mate ze doelgericht worden aangewend om het aanbod af te stemmen op de (individuele) leernoden van leerlingen. De huidige aanpak, het gebrek aan eenduidige afspraken op schoolniveau en het uitblijven van opvolging vormen daartoe een belemmering. Dit heeft gevolgen voor zowel de kwaliteit van de gehanteerde basisdidactiek als voor de kwaliteit van de leerbegeleiding.

De school neemt met de oudste leerlingen jaarlijks deel aan de netgebonden eindtoets. Het is geen gewoonte om de resultaten diepgaand te analyseren en deze aan te wenden met het oog op het verbeteren van de onderwijskwaliteit. Toch kan gesteld worden dat outputgegevens aantonen dat de meeste leerlingen voor de verschillende domeinen van Nederlands de eindtermen bereiken. Leerkrachten merken evenwel op dat er een verschil is tussen schoolinterne en – externe evaluatieresultaten.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De beginsituatie en het (taal)ontwikkelingstraject van de leerlingen kan op basis van het leerlingvolgsysteem enigszins worden nagegaan. Leerkrachten geven aan dat ze vooral vanuit de dagelijkse klaspraktijk en de veelvuldige mondelinge informatieoverdracht specifieke zorginterventies opzetten en opvolgen. Resultaten van eigen, methodegebonden en genormeerde toetsen vullen in een aantal gevallen de subjectieve informatie aan.

Leerlingondersteunende leerkrachten helpen klasleerkrachten bij het verstrekken van de eerstelijnszorg. De mate waarin deze ondersteuners hun interventies doelgericht en intentioneel plannen op basis van foutenanalyses op klas- en individueel niveau is onduidelijk. Afspraken en opvolging op schoolniveau zijn er niet, wat zowel de kwaliteit van de planning als van de uitvoering sterk ondersteunersafhankelijk maakt. Noch uit de planning van de klasleerkrachten, noch uit de planning van de ondersteuners is duidelijk af te leiden hoe er klasintern wordt gedifferentieerd. Observatie en analyse van leerlingenwerk tonen aan dat er gebruik wordt gemaakt van het materiaal dat de methode aanbiedt. Een aantal leerkrachten richten hoeken- en contractwerk in waarvoor ze zelf materialen hebben ontwikkeld. De meeste interventies situeren zich op het vlak van technisch lezen, spelling en mondeling taalgebruik. In een aantal gevallen wordt sterk geïnvesteerd in het werken met (heterogeen) opgesplitste klasgroepen, met het oog op het aanbieden van meer leerkansen voor iedere leerling. Het is het zeer de vraag of de (klassikale) aanpak binnen deze groepen beantwoordt aan een doelgerichte differentiatie waarbij preventief werken voorop staat. Het is opvallend dat de gehanteerde basisdidactiek nog vrij veel kansen biedt tot het ontwikkelen van differentiatievormen die een aanbod op maat toelaten.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt met haar leerlingen de eindtermen voor wereldoriëntatie in onvoldoende mate. Het onderwijsaanbod is in beperkte mate doelgericht. Bovendien zijn weinig inhouden vastgelegd, wat de verticale samenhang en een evenwichtig uitgebouwd aanbod moeilijk maakt. Hierdoor kan de school niet aantonen dat ze de leerdoelen met de meerderheid van de leerlingen bereikt. Zowel de evaluatie- als rapporteringspraktijk staan nog niet op punt.

Curriculum Onderwijsaanbod

Referentiekader

Planning

Evenwichtig en volledig

Samenhang

Brede harmonische vorming

Actief leren

Om beter te kunnen inspelen op de schoolspecifieke context heeft het team van de lagere afdeling onder impuls van de schoolleiding haar aanpak van het leergebied wereldoriëntatie onlangs grondig herzien. Vanuit een goed doordachte visie ontwikkelde het team een methodische aanpak die sterk steunt op de inbreng van leerlingen en functioneel, taakgericht onderwijs als grondslag heeft.

Deze vernieuwing bracht met zich mee dat de onderwijsleerpakketten waarmee in het verleden werd gewerkt, losgelaten zijn. Leerkrachten gebruiken ze wel nog als bronnenmateriaal of zoekboeken voor de leerlingen. Pakketten vormen echter geen leidraad meer voor inhoudelijk vulling van het aanbod. Deze rol is bijna volledig overgenomen door de leerlingen die tijdens praatrondes eigen interesses, ideeën, kennis, ... naar voor brengen waarop de leerkracht vervolgens passende zoek-, oefen- en presentatieopdrachten ent. Deze maken deel uit van een individueel werkplan dat een bepaalde tijdsperiode omspannt. Hoewel deze aanpak ongetwijfeld positieve effecten heeft voor het leerlingeninitiatief, de betrokkenheid, het welbevinden, het vermogen om samen te werken, geeft de uitvoering vooralsnog in een aantal klassen een beeld van leerlingen die gefragmenteerde kenniselementen aanleren en opzoeken.

Leerkrachten worstelen met het verbinden van de door leerlingen aangereikte inhouden tot een thematisch geheel, waarbij een aspect van de werkelijkheid vanuit verschillende invalshoeken wordt bestudeerd. Bovendien bemoeilijkt dit de relatie leerdoel-leerstof. Hoewel aanduidlijsten met leerplandoelen beschikbaar zijn, kan vastgesteld worden dat de koppeling doel – inhoud in een aantal klassen onvoldoende doordacht gebeurt. Dit probleem wordt versterkt doordat de praktijk om te werken met een vooraf bepaald, intentioneel en doelgericht aanbod is verlaten, waarbij te weinig expliciete afspraken leven over geschikte inhouden. Een evenwichtige verhouding met wat door leerlingen wordt aangereikt en nadien aan leerdoelen wordt gekoppeld, is er niet. Dit heeft tot gevolg dat de verticale samenhang van het onderwijsaanbod momenteel zoek is, dat de geleidelijke opbouw van kennis en vaardigheden onder druk komt te staan en dat er een reëel gevaar is tot inhoudelijke overlap. De school mist leerlijnen met daaraan verankerde vooraf bepaalde inhouden. Er kan vastgesteld worden dat de vernieuwde methodiek groeikansen biedt indien de school naast het organisatorisch luik ook rekening houdt met inhouden en intentionele doelgerichtheid. In dat licht is het echter opmerkelijk dat er momenteel geen actuele afspraken zijn om de volledigheid en de samenhang van het aanbod te garanderen. Er is wel coaching, maar weinig opvolging of controle op de uitvoering van een doelgerichte onderwijspraktijk.

De actuele klaspraktijk is sterk werkelijkheidsgericht en gaat uit van realistische contexten. In zowat alle klassen is er aandacht voor actualiteit. Leerkrachten organiseren uiteenlopende didactische en culturele leeruitstappen en hebben aandacht voor allerlei educaties. De bosklassen vormen een meerwaarde naar het verwerven van inhouden inzake de domeinen mens en medemens, mens en maatschappij, mens en natuur en de leergebiedoverschrijdende eindtermen. Leerlingen worden uitgedaagd om individueel of in groep inhouden te verwerven. Er is gerichte aandacht voor zelfsturing. Het onderwijsproces in de meeste klassen omvat een variatie aan interactieve werkvormen die een grote betrokkenheid van de leerlingen bewerkstelligen.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De invoering van de nieuwe aanpak voor wereldoriëntatie heeft een vrij grote organisatorische impact op het lesrooster. Observaties en documentanalyse tonen aan dat er vrij veel onderwijstijd gaat naar de praat- en vertelrondes en de verwerking ervan. Het team heeft nog niet gereflecteerd over de impact van deze aanpak op de tijd die beschikbaar blijft voor inhoudelijke verwerking en vastzetting.

De nieuwe manier van werken vraagt een begeleidingsstijl waarbij teamleden dienen om te schakelen van een eerder leerkrachtgestuurde naar een meer leerlinggerichte aanpak. Sommige leerkrachten worstelen hier nog mee. Het is opvallend dat de meeste leerkrachten de verschillende fases van het onderwijsproces naar structuur en werkvorm vrij goed voorbereiden. Het klasmanagement is over het algemeen gericht op het bevorderen van een vlot lesverloop.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De school heeft voldoende leermiddelen om de leerplandoelen te realiseren. Een aantal klassen beschikt over een digitaal bord. Alle leerjaren zijn uitgerust met één of meerdere computers die al dan niet verbonden zijn met het internet. De observaties wijzen uit dat de meeste leerkrachten deze media gebruiken en functioneel inzetten in de klaspraktijk, vooral in het kader van het opzoeken en presenteren van informatie. Het zijn voornamelijk de leerkrachten die bepalen hoe en wanneer technologische hulpmiddelen kunnen worden aangewend.

Het team heeft afspraken gemaakt over het gebruik van tijd- en ruimtekaders. Deze worden vooral tijdens de praatrondes en leerkringen functioneel ingezet om de leerlingen te ondersteunen in het ontwikkelen van historisch en ruimtelijk inzicht. De ruimtekaders in het klasbeeld vertonen weinig eenvormigheid en ogen niet altijd even kwaliteitsvol.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Op het moment van de doorlichting kon het team weinig recente formele (product)evaluatiegegevens en toetsen met betrekking tot wereldoriëntatie voorleggen. Gesprekken met leerkrachten, analyse van huidige procesgegevens en bijhorende werkinstrumenten en analyse van toetsen van het vorige schooljaar tonen echter aan dat er een zekere verschuiving naar een meer procesgerichte evaluatiepraktijk in gang gezet is. Zo weerspiegelen de kijkwijzers van de praatrondes een gerichtheid op het evalueren van een aantal deelvaardigheden die zich situeren in het domein brongebruik. Eenduidige achterliggende beoordelingscriteria zijn er evenwel nog niet. Observaties leren wel dat het gebruik van de kijkwijzers sterk aanzet tot het geven van gerichte feedback aan leerlingen.

De vernieuwde methodische aanpak brengt met zich mee dat er vragen kunnen gesteld worden bij de mate waarin de evaluatie doelgericht, evenwichtig en representatief kan zijn. Op enkele uitzonderingen na, bestaat er een reëel gevaar dat een aantal te bereiken doelen niet kunnen geëvalueerd worden en dat vorderingen inzake te verwerven kennis, vaardigheden en attitudes niet in kaart kunnen worden gebracht. Momenteel zijn er in het leerlingenvolgsysteem geen gegevens terug te vinden die in relatie staan met wereldoriëntatie. Hoewel het duidelijk is dat het team ernstige inspanningen doet om op zoek te gaan naar vormen van breed evalueren, is er vooralsnog weinig reflectie over output met betrekking tot dit leergebied.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk
Evenwichtig en volledig
Interne en externe
communicatie

De rapportering van wereldoriëntatie bestaat uit een algemeen cijfer met meestal daarbij een geschreven verduidelijking of waardering. Deze praktijk sluit niet aan met de zich wijzigende evaluatiepraktijk. Er is geen zicht op de beoordeelde doelen, de beoordeelde domeinen en de vorderingen die de leerlingen maken. Bovendien is de evaluatie van vaardigheden en attitudes nog niet zichtbaar. De school probeert dit te compenseren door een aantal keer per schooljaar te rapporteren over leren leren in een afzonderlijk rapport. Het is opvallend dat er geen schoolafspraken functioneren over het voorkomen, de inhoud en de frequentie van rapporteren met betrekking tot dit leergebied.

Er zijn geen verslagen voorgelegd van de eindklassenraad die de uitreiking van de getuigschriften voorafgaat. Hierdoor is het onmogelijk om te traceren of de resultaten van de leerling voor wereldoriëntatie deel uitmaken van de beslissing tot het uitreiken van het getuigschrift.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Het team brengt de beginsituatie van de leerlingen voor dit leergebied nog niet in kaart. Leerkrachten vertrouwen er op dat de doelstellingen die in de vorige leerjaren aan bod kwamen effectief door de leerlingen zijn bereikt. Ook tijdens (zorg)overlegmomenten is het leergebied geen voorwerp van gesprek. Waar klasleerkrachten wel observaties registreren over de domeinen tijd, ruimte en brongebruik, geven deze in de meeste klassen vooralsnog weinig aanleiding tot doelgerichte bijsturing van het onderwijsaanbod in functie van individuele noden. Het aanpassen van aanpak en opdrachten aan de mogelijkheden van de kinderen gebeurt voornamelijk tijdens het lesgeven en is afhankelijk van particulier leerkrachteninitiatief.

De zorg voor leerlingen manifesteert zich vooral in de aandacht van leerkrachten voor een positief en stimulerend pedagogisch klimaat. Er wordt een leeromgeving gecreëerd die tegelijk veilig en voldoende uitdagend is. Dit geeft vrij veel kansen aan het ontwikkelen van spreekdurf en luisterbereidheid, zelfsturend leren, kritisch nadenken en samenwerkend leren.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Interne expertise

Onder impuls van de schoolinterne beleidsondersteuner heeft het team van de lagere afdeling sinds vorig schooljaar werk gemaakt van het ontwikkelen van een betrokkenheidsverhogende aanpak voor het leergebied wereldoriëntatie. De aanstekelijke gedrevenheid, de klasnabije begeleiding, de concrete handleidingen en kijkwijzers zorgen er voor dat leerkrachten zich gesteund voelen in hun pedagogisch-didactisch handelen. Waar het gelijkgericht toepassen van een methodisch organisatie-model veel aandacht krijgt, geven een aantal leerkrachten aan dat ze de invulling van het model met geschikte inhoud als een moeilijk gegeven ervaren. Door gerichte coaching probeert de ondersteuning hierop in te spelen. De schoolleiding heeft hierin eerder een delegerende rol.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'hygiëne, veiligheid en woonbaarheid'?

Op basis van het onderzoek ter plaatse tijdens de doorlichting, de analyse van de documenten en gesprekken met betrokkenen, is vastgesteld dat volgende aspecten niet in orde zijn: een reglementair samengesteld overlegorgaan inzake woonbaarheid, veiligheid en hygiëne, een preventieadviseur die een aangepaste opleiding heeft genoten, een uitgewerkte procedure inzake aankoop- en indienststellingsbeleid, de aanwezigheid van een gebrevetteerde hulpverlener en een verzorgingslokaal met een minimum aan noodzakelijke uitrusting.

Toch zijn er heel wat indicaties dat de school voldoende initiatieven neemt om risico's te zien en adequaat aan te pakken. De instelling beschikt over voldoende beleidsvoerend vermogen om de vastgestelde tekorten zelfstandig en binnen een aanvaardbare tijdspanne weg te werken. Op basis hiervan deliberaert de inspectie de vermelde tekorten en besluit ze het onderzoek naar woonbaarheid, veiligheid en hygiëne met een gunstig advies.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Evaluatiepraktijk

- Doelgerichtheid** De evaluatiepraktijk van de school is gebaseerd op een weliswaar impliciet aanwezige, maar wel door iedereen gedragen visie. Onder andere door de vernieuwingen binnen het leergebied wereldoriëntatie is de visie scherper gesteld, is er meer aandacht voor de evaluatie van vaardigheden en worden resultaten gebruikt om gerichte feedback te geven aan leerlingen. Algemeen is de evaluatie voor een aantal leergebieden redelijk doelgericht en sluit ze doorgaans aan bij de verwachtingen van de leerplannen. Het is opvallend dat voor een aantal ontwikkelingsaspecten en leergebieden schoolafspraken ontbreken. Leerkrachten moeten zich in voorkomend geval beroepen op eigen inzichten om onderwijsopbrengsten te onderzoeken en aan te wenden in functie van het bijsturen van het aanbod. Het schoolteam is zich bewust van dit knelpunt.
- Ondersteuning** Hoewel er zich een aantal gelijkgerichte evaluatiepraktijken hebben ontwikkeld, is er minder aandacht voor de ondersteuning van leerkrachten. Er leven veel impliciete afspraken, weinig is echter eenduidig gesteld en op schoolniveau gebracht. Zo is de zorgwerking wel gebaseerd op het gebruik van observatie- en evaluatiegegevens, maar zijn deze wisselend van diepgang en worden ze op zeer diverse wijze verzameld. Waar de efficiënte aanwending van interne expertise de ontwikkeling van een aantal evaluatie-instrumenten tot gevolg had, wordt er van externe ondersteuning weinig gebruik gemaakt. De schoolleiding reikt weliswaar ideeën aan, maar mist momenteel nog een strategie om deze om te zetten in concrete, op de klasvloer toepasbare evaluatievormen die toelaten om ook de minder meetbare ontwikkelingsaspecten in kaart te brengen of die een betere afstemming op de mogelijkheden van leerlingen inhouden.
- Doeltreffendheid** De doeltreffendheid van de evaluatiepraktijk is een wisselend gegeven. Voor een aantal leergebieden, domeinen en vaardigheidsaspecten kan de school nagaan of de vooropgestelde doelen voldoende werden nagestreefd of bereikt. Voor andere leergebieden heeft de school een zeer beperkt zicht op vorderingen van leerlingen en kunnen weinig betrouwbare uitspraken worden gedaan over het al dan niet nastreven of bereiken van ontwikkelingsdoelen en eindtermen. Bovendien stelt de school vast dat de resultaten van de eigen toetsen en van de genormeerde toetsen significant verschillen met de resultaten van de externe toetsen. Er is vooralsnog geen cultuur aanwezig die zich richt op het systematisch verzamelen, analyseren en interpreteren van evaluatiegegevens in functie van het bijsturen van zowel het aanbod als het pedagogisch-didactisch handelen van leerkrachten. Hoewel er vrij veel tijd en ruimte tot zelfreflectie wordt gecreëerd, is rendement onder de vorm van besluiten nemen, concrete afspraken maken, opvolging, ... nog een pijnpunt.

Ontwikkeling De school voelt de noodzaak en toont de bereidheid om haar evaluatiepraktijk beter af te stemmen op haar specifieke context. De meeste leerkrachten slagen er in om de knelpunten te benoemen. Sommige teamleden zijn vragende partij voor vormen van deskundigheidsbevordering over (brede) evaluatie. Onder impuls van de interne begeleiding is een eerste, waardevolle aanzet gegeven. Indien de school er in slaagt deze aanzet te bestendigen, te verfijnen en te borgen kan ze als hefboom kan dienen om te werken aan de evaluatiepraktijk van een aantal leergebieden.

4.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school beschikt over een concrete visie op leerbegeleiding die rekening houdt met de eigen context en die gedragen wordt door het team. Daarbij streeft de school naar een afstemming van haar aanbod op de individuele mogelijkheden van kinderen zodat ze gemotiveerd zijn en bereidheid vertonen tot het nemen van initiatief. De school is ervan overtuigd dat deze manier van werken bijdraagt tot het ontwikkelen van een positief zelfbeeld. Om deze visie te bewerkstelligen slaagt de school er in om een aantal algemene doelen voorop te stellen en daar concrete acties aan te koppelen. De doelgerichtheid van haar leerbegeleiding is vooral merkbaar in de sterke afstemming van de begeleiding op de onderwijsleermethodes. Voor leerlingen die extra ondersteuning behoeven is de doelgerichtheid eerder zichtbaar in de wijze waarop een aantal principes van het handelingsgericht werken worden gevolgd.

Ondersteuning De school ontwikkelde een aantal structuren die bijdragen tot de ondersteuning van de leerbegeleiding. Ze baseert zich hier op het zorgcontinuüm waarbij ze voor alle betrokkenen vrij algemeen verduidelijkt welke maatregelen er worden genomen voor leerlingen met specifieke noden. Een aantal teamleden krijgt een specifieke leerlingondersteunende rol op klasniveau. Ze werken samen met de klasleerkracht die de spilfiguur is voor de algemene basiszorg. De wijze waarop deze basiszorg en de extra ondersteuning in elke klas vorm krijgt en de noodzakelijke handelingsbekwaamheid om te differentiëren en te remediëren is leerkrachtafhankelijk. Bovendien focussen zich veel acties op het remediëren van leerlingen en worden vrij weinig maatregelen ontwikkeld met een preventief karakter. Bovendien is het onduidelijk of de uitgewerkte (klasinterne) ondersteuningsmechanismen enerzijds voldoende tegemoet komen aan wat het team in haar visie formuleert en anderzijds of ze voldoende effecten opleveren. In functie van verhoogde en meer uitgebreide zorg krijgen de leerkrachten ondersteuning in een meer handelingsgerichte aanpak. Het opvolgen van concrete zorgacties op langere termijn via een vastgelegde zorggeschiedenis, staat aan het begin van een ontwikkelingstraject.

Doeltreffendheid De school hanteert geen systeem om de doeltreffendheid van haar zorginterventies na te gaan. Leerkrachten gaan te veel uit van eigen inzichten, eigen ervaring en intuïtie om de interventies op de klasvloer te bepalen. Dit maakt dat het onderwerp van leerbegeleiding te weinig voorwerp is van een kritische analyse en evaluatie, waardoor ze ook minder doeltreffend kan worden gemaakt. Tevens houdt dit het risico in dat de ondersteuning van verschillende zorgbehoevende leerlingen weinig is afgestemd op hun noden. Het resultaat van zorginterventies naar individuele kinderen toe vormt zelden de basis om op school- en klasniveau de onderwijspraktijk bij te sturen. Bovendien laat het schoolteam kansen liggen om de veelheid van beschikbare outputgegevens te analyseren en te interpreteren met het oog op het optimaliseren van de leerbegeleidingspraktijk.

Ontwikkeling Vanuit het schoolbeleid, maar ook vanuit verschillende teamleden komen vrij veel impulsen naar nieuwe ontwikkelingen op het vlak van leerbegeleiding. Op zich is dit een positief gegeven. Het maakt dat teamleden op de hoogte zijn van actuele trends en dat er een zekere basis bestaat om de leerbegeleiding kwaliteitsvol te ontwikkelen. De school mist op dit ogenblik echter een goede vertaal- en implementatiestrategie. De ontwikkelingsdynamiek die er ongetwijfeld is en die gedragen wordt door een enthousiast team leidt soms tot te weinig rendement omdat een aantal noodzakelijk randvoorwaarden zoals eenduidige afspraken maken, opvolging en terugkoppeling te weinig aanwezig zijn.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** Het schoolbeleid streeft er naar om een participatief beleid te voeren dat gericht is op gedragen innovatie. Er wordt vooral richting gegeven door middel van het aanreiken van een veelheid aan nieuwe ideeën die op zich waardevol en inspirerend zijn. Dit is meer merkbaar in de lagere dan in de kleuterafdeling, waar voor deze laatste het onderwijskundig leiderschap versterkt kan worden door een inbreng van interne ondersteuning. Waar de schoolleiding goed coördineert en delegeert en bovendien de talenten van mensen zo optimaal mogelijk weet in te zetten, kan vastgesteld worden dat er weinig ruimte is voor het maken van eenduidige afspraken en het ontwikkelen van een degelijke opvolgstrategie. Verschillende leerkrachten vragen meer sturing op het vlak van het pedagogisch-didactisch handelen.
- Visieontwikkeling** Het schoolteam heeft in gezamenlijke overleg een visie ontwikkeld die zoveel als mogelijk tegemoet komt aan de specificiteit van de eigen leerlingen. Deze visie is duidelijk, uitgesproken en gedragen door alle schoolbetrokkenen. De vertaling van deze visie in concrete acties via het instrument van het schoolwerkplan kent echter nog groeikansen. Momenteel is het werkplan te veel een verzameling van informatie en te weinig een echte handreiking waar de concrete uitvoering van de klaspraktijk in eenduidige afspraken wordt vastgelegd. Het is opvallend en zeer sterk te waarderen dat het schoolteam de kinderen die ze dagelijks onder haar hoede heeft met een bijzonder positieve ingesteldheid benadert. Het team toont enthousiasme en gedrevenheid in het uitvoeren van haar opdracht.
- Besluitvorming** De besluitvorming gebeurt participatief en leerkrachten hebben veel inspraak in de koers die de school bewandelt. Dit maakt dat het draagvlak voor verandering, vernieuwing en experimenteren vrij groot is. De schoolleiding kent hierin een faciliterende rol. Bovendien worden heel wat mogelijkheden tot formeel en informeel overleg gecreëerd, wat maakt dat teamleden nauw betrokken zijn bij elkaars werk. De wijze waarop de interne begeleiding van het leergebied wereldoriëntatie verloopt, toont aan dat er een grote openheid tussen teamleden bestaat. De richting die geduid wordt door mandaathouders wordt wel kritisch bevraagd, maar krijgt toch ernstige kansen in de klaspraktijk. In deze zin kunnen de resultaten van een externe bevraging van de leerkrachten alleen maar bevestigd worden, namelijk een goed collegiale samenwerking en een gerichtheid op innovatie.
- Kwaliteitszorg** De aandacht voor zelfevaluatie in functie van interne kwaliteitszorg is een terrein dat de school nog nauwelijks heeft verkend. Hoewel de school sinds een aantal jaren beschikt over evaluatieresultaten van externe toetsen, heeft ze deze nog niet aangewend om diepgaande analyses uit te voeren. Bovendien is er nog geen vergelijking gemaakt tussen de resultaten van de interne en externe toetsen. Zo mist de school een belangrijk middel om te kunnen komen tot een kwaliteitsverbetering van de eigen onderwijspraktijk waarbij de focus ligt op het gehaalde rendement op de klasvloer. Inzake het planmatig realiseren van vernieuwingsinitiatieven heeft de school nog een weg te gaan. Vooralsnog gaat er te weinig aandacht naar het opvolgen, het borgen van wat goed is en het bijsturen van wat verbeterd kan worden.

- Talenbeleid** De school beschikt over een uitgeschreven visie over het voeren talenbeleid. Deze tekst beschrijft vooral het gebruik van het Nederlands als schooltaal bij de verschillende leerlingengroepen. Daarnaast besteedt de visie ook aandacht aan een laagdrempelige communicatie tussen de school en de ouders. Opvallend is positieve houding ten aanzien van de kennis van vreemde talen. Alle leraren hebben veel aandacht voor het welbevinden van de anderstalige leerlingen. Verschillende waardevolle werkvormen bevorderen de spreekvaardigheid en het zelfvertrouwen van de leerlingen. Allerlei initiatieven van de Brede School Helmet bieden ruime kansen aan leerlingen en hun ouders om de Nederlandse taal actief te gebruiken in naschoolse contexten.
- GOK- en zorgbeleid** Het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school is gebaseerd op de analyse van data die de noden van enkele leerlingen(groepen) in kaart brengt. De school heeft een visie over de wijze waarop ze haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. De vooropgestelde doelen zijn operationeel geformuleerd op leerlingenniveau en de acties sluiten aan bij de noden van de leerlingen. De schoolorganisatie faciliteert slechts in beperkte mate het bereiken van de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid. De acties (op leerling-, leerkrachten- en schoolniveau) die de school uitwerkt, sluiten gedeeltelijk aan op de vooropgestelde doelen. (Indien KA: Er is nog weinig aandacht voor kleuterparticipatie en voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap.) De school heeft in beperkte mate zicht op de effecten van haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid. De school heeft in haar professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van alle teamleden in functie van het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- de doordachte thematische werking in de kleuterafdeling, gericht op een geïntegreerd onderwijsaanbod dat aansluit bij de leefwereld van de kleuters
- de hoekenverrijking, afgestemd op het actuele thema in de kleuterafdeling
- de expliciete aandacht voor de domeinen spreken en luisteren
- de vernieuwde aanpak voor wereldoriëntatie in de lagere afdeling die leerlingen toelaat zelfsturend en actief te leren
- de werk- en groeperingsvormen die actief en zelfstandig leren bevorderen

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- de aandacht voor de evaluatie van vaardigheden met daaraan gekoppelde gerichte feedback
- de bereidheid van het team om de evaluatiepraktijk af te stemmen op de eigen context
- de sterke afstemming van de leerbegeleiding op de onderwijsleermethodes
- de grote bereidheid van het team om methodische vernieuwingen uit te proberen

Wat betreft het algemeen beleid

- het participatief beleid als motor voor schoolontwikkeling
- de positieve ingesteldheid, het enthousiasme en de gedrevenheid van het team
- het formeel en informeel overleg als ondersteuning van de school- en klaswerking

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- een éénduidig en concreet referentiekader gebruiken in de kleuterafdeling
- sommige speelleerplekken in de kleuterafdeling doelgerichter uitbouwen
- doelgerichte aandacht hebben voor het verwerven van functionele woordenschat
- een strategie ontwikkelen om kleuters doelgericht, planmatig en preventief te ondersteunen
- de verticale samenhang op schoolniveau voor het leergebied Nederlands in de lagere afdeling versterken

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- schoolafspraken ontwikkelen voor een doelgerichte evaluatiepraktijk
- onderwijsopbrengsten onderzoeken en aanwenden om het aanbod bij te sturen
- de uitvoering van de observatie- en evaluatiepraktijk op schoolniveau stroomlijnen
- de efficiëntie en het effect van de klasondersteuning verhogen
- de handelingsbekwaamheid versterken om een algemene basiszorg in de klas op te zetten
- het opvolgen van concrete zorgacties op langere termijn mogelijk maken

Wat betreft het algemeen beleid

- het onderwijskundig beleid in de kleuterafdeling versterken door input van interne expertise
- het schoolwerkplan hanteren als instrument om de school- en klaswerking eenduidig aan te sturen
- de teamleden frequent coachen, sturen en opvolgen
- een implementatiestrategie ontwikkelen om effecten van vernieuwingen te verankeren
- outputgegevens in functie van kwaliteitsbewaking en –verbetering gebruiken

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de lagere afdeling aan de hand van het leerplan een gradueel onderwijsaanbod voor wereldoriëntatie uitbouwen zodat zoveel mogelijk leerlingen de eindtermen bereiken.
- de organisatie van het welzijnsbeleid verbeteren
- de bewoonbaarheid en veiligheid van de leer- en werkomgeving verbeteren
- de gezondheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving verbeteren

Wat betreft de regelgeving

- over alle lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift beschikken zoals bepaald in het Decreet Basisonderwijs, artikel 53-57 en BVR van 24-11-1998 en deze zolang bewaren als aangegeven

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'
 - * voor het **lager onderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor wereldoriëntatie.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **10-10-2016** opnieuw een controle uit.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Het inspectieteam stelde volgende inbreuk(en) vast:

De school beschikt niet over alle lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift zoals bepaald in het Decreet Basisonderwijs, artikel 53-57 en BVR van 24-11-1998.

Om deze inbreuk(en) op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **10-10-2016** opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Kurt Maenhout de inspecteur-verslaggever	Bart TUYTELEERS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	